

- марського центра Російської академії наук. – Самара, 2005. – Т.7., №1. – С. 242–247.
5. Меркурьева Е.К. Применение энтропийного анализа и коэффициента информативности при оценке селекционных признаков в молочном скотоводстве / Е.К. Меркурьева, А.Б. Бертазин // Доклады ВАСХНИЛ. 1989. – № 2. – С. 21–23.
  6. Патрева Л.С. Інформаційно-статистичний метод аналізу ознак у популяціях качок / Л.С. Патрева // Тваринництво України. – 2005. – № 10. – С. 16–17.
  7. Патрева Л.С. Ентропійний аналіз кількісних ознак для селекційної оцінки батьківського стада м'ясних курей /Л.С. Патрева, С.С. Крамаренко // Розведення і генетика тварин. – 2007. – Вип. 41. – С. 149–153.
  8. Хвостик В.П. Використання ентропійного аналізу для характеристики системи за частотою алелей овопротеїнових локусів у м'ясо-яєчних курей різного генезису /В.П. Хвостик // Збірник наукових праць. – Кам'янець-Подільський: Подільський аграрно-технічний університет, 2012. Вип.20. – С. 284–285.
  9. Шеннон К. Работы по теории информации и кибернетике / К. Шенон. – М. : Ил, 1963. – 832 с.

УДК: 636.4.37

ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК ПОРІД ПЕРСПЕКТИВНОГО ГЕНОФОНДУ

Лісний В.А. – к.с.-г.н., доцент
Мацюк В.А. – аспірант Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Збільшення виробництва продуктів свинарства можливе завдяки застосуванню сучасних технологій, що базуються на нових досягненнях наукових розробок у селекції тварин, використання спеціалізованих м'ясних порід п'єтрен та дюрок, що дасть змогу збільшити відгодівельні та м'ясні якості свиней. Відтворювальні якості цих порід не достатньо вивчено і вимагають більш глибокого дослідження.

Аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання проблеми. Серед основних біологічних особливостей свиней необхідно звернути увагу на материнські якості свиноматок, як дуже важливу ознаку в умовах виробництва свинини в господарствах різної форми власності. Від свиноматок з добрими материнськими якостями можна виростити до відлучення на 10...15% більше здорових поросят.

Відтворну здатність свиней можна охарактеризувати сімома основними ознаками – багатоплідністю, великоплідністю, молочністю, кількістю поросят і середньою живою масою однієї голови на час відлучення, масою гнізда, збереженістю. Багатоплідність свиноматок визначається кількістю живих поросят за один опорос. Підвищення багатоплідності і живої маси поросят на час відлучення має суттєве господарське значення і ці ознаки є провідними в

спрямованій селекції свиней [1].

Поряд з цим, необхідно визнати, що не дивлячись на високі відгодівельні і м'ясні якості сучасних порід, типів і ліній свиней, а також помісей і гібридів, показники їх відтворних якостей знаходяться на недостатньо високому рівні [4]. Однією з причин такого стану є досить низька успадкованність ознак, пов'язаних з відтворними функціями ссавців. Так, коефіцієнт успадкованності багатоплідності у свиней складає лише 0,07...0,18. Вказана закономірність обумовлена захисною реакцією виду на збереження його чисельності, так як при високих значеннях успадкованності ознак може успішно реалізовуватись відбір на зниження багатоплідності [2].

Завдання і методика досліджень. Метою досліджень було вивчити показники відтворних якостей свиноматок провідних порід перспективного генотипу, зокрема батьківських форм: дюрка та п'єтрена в порівнянні з матками великої білої породи.

Науково-дослідна робота проводилась у ТОВ «Фрідом Фарм Бекон» Цюрупинського району Херсонської області.

Формування контрольної та дослідних груп здійснювалося відповідно до методики досліджень. У дослідях використовувалися свиноматки порід велика біла англійської селекції та п'єтрена і дюрка угорської селекції. Відтворювальні якості оцінювали за такими критеріями – багатоплідністю, великоплідністю, молочністю, кількістю поросят і середньою живою масою однієї голови на час відлучення, масою гнізда, збереженістю. Комплексна оцінка відтворювальних якостей визначалася за допомогою індексу КПВЯ:

$$\text{КПВЯ} = 1,1 \times \text{Бп} + 0,3 \times \text{Ум} + 3,3 \times \text{Кпв} + 0,35 \times \text{М}$$

де, Бп - багатоплідність, голів;

Ум – умовна молочність, кг;

Кпв – кількість поросят на час відлучення, голів;

М – маса гнізда на час відлучення, кг.

Продуктивність свиноматок оцінювали за загальними зоотехнічними методами [3]. Умови годівлі та утримання були однаковими для піддослідних груп свиноматок і їх потомства.

Результати досліджень. Результати проведених досліджень відтворних якостей наведено в табл. 1.

Отримані результати свідчать про значну різницю в показниках відтворювальних якостей свиноматок різного напрямку продуктивності. Діапазон мінливості багатоплідності вірогідний ($P < 0,05$), знаходився у межах від 9,13 голів до 10,5 голів у свиноматок порід п'єтрена та дюрка, в порівнянні з породою велика біла, матки батьківських порід поступалися на 1,54 голови та 0,17 голові відповідно. Показник великоплідності у свиноматок материнської і батьківської форм був майже однаковий і коливався від 1,62 до 1,75 кг, максимальну вагу при народженні мали поросята породи дюрка ($P < 0,01$), що є характерним для цієї породи

Молочність свиноматок – одна з важливих селекційних ознак, яка значною мірою вказує на нормальний ріст і розвиток поросят-сисунів [1].

Свиноматки породи велика біла мали максимальний показник молочності, що перевищував даний показник у свиноматок порід аналогів на

13,53 кг для свиноматок породи п'єтрен ($P<0,001$) та на 4,95 кг для свиноматок породи дюрюк ($P<0,01$). Такий низький показник молочності характерний для породи п'єтрен і зумовлений біологічними особливостями породи.

Таблиця 1 - Відтворні якості свиноматок порід велика біла, п'єтрен та дюрюк

Показники	Порода		
	велика біла	п'єтрен	дюрюк
Багатоплідність, гол	10,67±0,40	9,13±0,52*	10,5±0,43
Великоплідність, кг	1,62±0,07	1,68±0,07	1,75±0,07***
Молочність, кг	65,31±0,99	51,78±0,43***	60,36±0,66**
На час відлучення у 30 діб: кількість поросят, гол	10,11±0,37	8,63±0,43*	9,83±0,31
Середня маса гнізда кг	76,25±1,28	64,33±1,97	71,92±1,25*
Середня маса 1 голови, кг	7,63±0,31	7,35±0,43	7,29±0,46
Збереженість, %	94	95	94
КПВЯ	91,38±2,03	76,55±3,03***	87,27±2,34

Примітка: * - $P<0,05$; ** - $P<0,01$; *** - $P<0,001$

За кількістю поросят на час відлучення у дослідних групах отримані вірогідні результати, кращими були свиноматки дюрюк ($P<0,05$), різниця між свиноматками породи п'єтрен склала 1,2 голови, в порівнянні зі свиноматками породи великої білої різниця становила 1,48 голови та 0,28 голови на користь останніх. Збереженість поросят майже однакова у всіх групах та становила 94...95%.

Значну роль в характеристиці продуктивності та прибутковості свиноматок відіграє маса гнізда на час відлучення. Свиноматки породи п'єтрен поступалися аналогам породи дюрюк за цим показником на 7,59 кг, максимальний показник мали свиноматки породи велика біла – 76,25 кг.

На час відлучення за показником живої маси однієї голови суттєвої різниці не виявлено, варіація показника становить 7,29...7,63 кг, найменший показник 7,29 кг був у поросят породи дюрюк.

Комплексний показник материнських якостей проводили з урахуванням багатоплідності, умовної молочності, кількості поросят і маси гнізда на час відлучення. Аналіз отриманих даних свідчить, що найвищий показник КПВЯ було отримано у свиноматок породи велика біла, що перевищував показник свиноматок порід п'єтрен ($P<0,001$) та дюрюк на 14,83 та 4,10 бали.

Висновки. На основі проведених досліджень встановлено:

1. Певні відмінності між материнською та батьківськими породами за більшістю відтворних якостей. Найбільш суттєва перевага материнської породи встановлено над породою п'єтрен. Так за багатоплідністю вірогідна різниця становила 1,54 поросят ($P<0,05$), за молочністю – 11,53 кг ($P<0,001$), КПВЯ – 14,83 бали ($P<0,001$).

2. Свиноматки породи дюрюк майже не поступалися маткам великої білої породи за багатоплідністю, але мали перевагу за великоплідністю, різниця становила 130 г ($P<0,001$).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Нагаєвич В.М. Розведення свиней: Навч. посібник / В.М. Нагаєвич, В.І. Герасимов, М.Д. Березовський [та ін.]. За ред. В.М. Нагаєвича, В.І. Герасимова. – Х.: Еспада, 2005. – 296 с.
2. Петренко І.П. Генетико-популяційні процеси при розведенні тварин / І.П. Петренко, М.В. Зубець, Д.Т. Вінничук, А.П. Петренко. – К.: Аграрна наука, 1997. – 480с.
3. Плохинський Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н.А. Плохинский.- М.: Колос, 1969. – 256 с.
4. Позднякова Т. С. Репродуктивні якості чистопородних і помісних свинюматок при схрещуванні з кнурами вітчизняної та зарубіжної селекції / Т. С. Позднякова // Вісн. Полтав. держ. аграр. акад. - 2011. - № 1. - С. 180-183.

УДК: 636.5.033:612.014.44

**ЗАСТОСУВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ СВІТЛОВИХ РЕЖИМІВ
ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ
КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ КРОСУ КОББ 500**

Назаренко С.О. – к.с.-г.н., доцент, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. На сьогоднішній день реалізація м'яса бройлерів в Україні відбувається в умовах високої конкуренції, що мотивує вітчизняних виробників до пошуку шляхів підвищення ефективності вирощування м'ясних курчат. Підвищення конкурентоспроможності бройлерної галузі багато в чому залежить від широкого використання високопродуктивних кросів птахів і удосконалення технологічних прийомів, які сприяють максимальній реалізації генетичного потенціалу продуктивності бройлерів [1, 2].

Серед технологічних факторів, які суттєво впливають на здоров'я і м'ясну продуктивність птахів є світло. У залежності від інтенсивності, спектру й тривалості дії світла на організм м'ясного молодняка птахів, може чинитися його позитивний або негативний вплив на їх фізіологічний стан, ріст і розвиток. Світло регулює активність птахів, рівень обмінних процесів у організмі [3, 4].

На сьогоднішній день проведено багато досліджень впливу світла на продуктивність м'ясних курчат, однак у фахівців галузі птахівництва немає єдиної думки щодо найбільш ефективного світлового режиму для бройлерів. Виходячи із цього, дослідження впливу різних світлових режимів на рівень м'ясної продуктивності та ефективність вирощування курчат-бройлерів слід вважати актуальним завданням досліджень.

Стан вивчення проблеми. Дослідження, пов'язані з програмами освітлення під час вирощування бройлерів, показують, що існує безліч світлових режимів, які знайшли успішне використання у птахівничих господарствах світу. За кількістю наукових досліджень з розробки специфічних програм освітлення, зокрема, в пташниках з суцільними стінами, лідерами є